

Penyampai : DATIN SERI DR. SITI HASMAH BINTI HAJI MOHD. ALI
Tajuk : SEMINAR PERANAN WANITA DALAM PEMBANGUNAN LUAR BANDAR
Lokasi : PUSAT LATIHAN PETRONAS, BANGI
Tarikh : 13-09-1994

Terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar kerana menjemput saya untuk merasmikan seminar Peranan Wanita Dalam Pembangunan Luar Bandar pada hari ini.

2. Kaum wanita merupakan aset yang penting dalam perkembangan ekonomi negara dan hakikat ini telah diiktiraf oleh Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu (PBB) dalam tahun 70-an. Sejak itu kaum wanita di seluruh dunia mulai mendapat perhatian yang sewajarnya dan antara resolusi yang telah diambil ialah menentukan persamaan hak di antara wanita dan kaum lelaki, menghormati hak asasi manusia dan memupuk kemajuan sosial serta meningkatkan cara hidup yang lebih berkualiti. Secara langsung PBB telah menekankan pentingnya melibatkan kaum wanita dalam pembangunan ekonomi, sosial dan politik negara. Negara-negara anggota juga digesa merancang tentang keperluan kaum wanita, memastikan supaya mekanisme pelaksanaan sistem perundangan adalah licin serta teratur dan menentukan supaya pembiayaan program-program untuk kaum wanita adalah mencukupi.

3. Lain-lain pertubuhan antarabangsa seperti International Fund for Agricultural Development (IFAD) telah mengusahakan the Geneva Declaration di mana Wanita-wanita Pertama seluruh dunia bersetuju meningkatkan status sosio-ekonomi kaum wanita di luar bandar di peringkat Wilayah dan negara masing-masing. Ini berikutan kesedaran bahawa bilangan kaum wanita luar bandar yang hidup dalam keadaan kemiskinan mutlak kian meningkat sebanyak 50 peratus dalam tempoh 20 tahun yang lalu, iaitu daripada 370 juta kepada 565 juta berbanding dengan hanya 30 peratus bagi kaum lelaki luar bandar. Dalam konteks ini negara-negara yang masih mempunyai peratusan penduduk luar bandar yang tinggi harus mencari jalan yang sesuai bagi membantu golongan ini tidak terus berada dalam kemiskinan.

4. Nasib kaum wanita di negara ini telah lama mendapat perhatian serius Kerajaan, terutamanya golongan wanita luar bandar dengan wujudnya agensi-agensi seperti RIDA, MARA dan sebagainya di mana unsur-unsur kemiskinan, kesihatan, dan pendidikan menjadi faktor-faktor penting dalam pembentukan program-program pembangunan tertentu. Justeru itu, seminar Wanita Dalam Pembangunan Luar Bandar ini amat sesuai dan relevan dalam usaha Kerajaan meningkatkan kualiti hidup rakyat khususnya rakyat di luar bandar. Saya berharap semoga masalah-masalah kaum wanita dapat dibincangkan dengan lebih mendalam di seminar ini supaya ianya dapat dijadikan asas bagi segala perancangan dalam rancangan-rancangan pembangunan Malaysia yang akan datang.

5. Di Malaysia kaum wanita merupakan lebih kurang 50 peratus daripada seluruh penduduk kita dan justeru itu kita harus lebih perihatin kepada masalah dan keperluan kaum wanita terutamanya wanita luar bandar.

6. Kerajaan Malaysia telah melaksanakan banyak program yang telah memanfaatkan semua golongan, baik wanita ataupun lelaki. Kaum wanita tidak ketinggalan dalam proses pembangunan negara. Misalnya taraf literasi wanita di negara ini telah meningkat daripada 49.6 peratus dalam tahun 1970 menjadi 67 peratus dalam tahun 1980. Daripada segi penglibatan wanita dalam bidang pekerjaan, mereka merupakan satu pertiga daripada keseluruhan tenaga pekerja. Di bidang perusahaan pekerja wanita merupakan 24.3 peratus keseluruhan pekerja wanita pada tahun 1990 berbanding dengan 8.1 peratus pada 1970. Di sektor perkhidmatan (services sector) pula peratusan pekerja wanita meningkat daripada 16.4 peratus pada 1970 kepada 21.4 peratus pada 1990. Ini membuktikan bahawa kaum wanita di negara ini telah berjaya meningkatkan pencapaian mereka dalam berbagai-bagai bidang.

7. Statistik juga menunjukkan bahawa pendapatan isi rumah di kawasan luar bandar Malaysia telah meningkat dengan lebih cepat. Sementara itu, kadar kemiskinan di Malaysia terus berkurangan daripada 17.1 peratus pada 1990 kepada 13.3 peratus pada 1993. Bagi kemiskinan luar bandar pula kadar ini telah berkurangan dan dijangka akan menurun kepada 17.5 peratus pada tahun 1995. Namun demikian masih terdapat 60,402 keluarga isi rumah yang masih berada di dalam keadaan termiskin. Kaum wanita

di dalam golongan termiskin ini akan mengalami keadaan yang lebih teruk jika mereka adalah juga ketua isirumah yang perlu menanggung segala bebanan keluarga dan pendidikan kanak-kanak.

8. Walaupun banyak program telah memanfaatkan golongan wanita yang daif dan miskin di negara ini, masih ada ruang bagi kita untuk mempertingkatkan mutu hidup golongan ini supaya tidak tersisir daripada arus pembangunan. Sumbangan kaum wanita luar bandar kepada perkembangan ekonomi negara perlu diberi pengiktirafan sewajarnya.

9. Kemajuan negara bergantung kepada kualiti masyarakatnya. Masyarakat yang berilmu, bersikap dinamis dan beretika mulia adalah fakta penentuan pembangunan sosio-ekonomi negara. Dalam usaha untuk membentuk satu masyarakat desa yang cemerlang, kaum wanita harus diberi peluang untuk memainkan peranan yang lebih penting dan aktif dalam pertumbuhan ekonomi negara. Dalam usaha-usaha untuk memupuk ciri-ciri kecemerlangan di kalangan generasi muda, kaum wanita, sebagai ibu mampu dan harus memupuk corak hidup anak-anak mereka dengan lebih berkesan.

10. Dalam dunia yang moden ini kaum wanita juga perlu menempuh beberapa cabaran hidup. Selain daripada penglibatan dalam bidang ekonomi, kaum wanita juga menghadapi berbagai-bagai cabaran dalam pengurusan keluarga mereka kerana perubahan pembangunan sosio-ekonomi telah memberi beberapa tekanan kepada usaha pembangunan keluarga.

Dalam usaha untuk mempertingkatkan ekonomi ada kalanya tugas pembangunan keluarga di rumah terpaksa diabaikan sehingga berlakulah berbagai-bagai masalah sosial.

11. Malaysia perlu menghadapi cabaran-cabaran yang lebih genting dalam usaha menuju ke arah abad yang ke-21 di mana persekitaran dunia sejagat menjadi lebih terbuka dan arus pembangunan negara ini akan bertambah pesat. Untuk mencapai matlamat Wawasan 2020 semua lapisan masyarakat harus berganding bahu untuk mencapai taraf negara maju daripada segi perpaduan, keutuhan sosial, kemajuan ekonomi, keadilan sosial dan pencapaian kualiti hidup yang tinggi.

Pembangunan yang pesat ini seharusnya tidak berlaku di kawasan bandar sahaja. Justeru itu, kaum wanita luar bandar perlu diberi persediaan yang mencukupi untuk menghadapi cabaran yang kian bersifat moden. Cabaran-cabaran ke atas wanita sebagai isteri dan ibu dalam keluarga, sebagai pemimpin dan penggerak ekonomi negara akan menjadi lebih mencabar. Hanya wanita yang peka kepada perubahan alam sekeliling dan yang sentiasa berusaha ke arah peningkatan pengetahuan dan kemahiran sahaja akan dapat mengatasi cabaran-cabaran tersebut. Peranan ibu bapa dan institusi keluarga juga akan menjadi lebih kritikal dalam menentukan kesejahteraan hidup.

12. Untuk meningkatkan pembangunan luar bandar dengan pesat dan berkualiti, program-program tertentu hendaklah dirancang dan dilaksanakan dengan lebih rapi dan bersepadu supaya memberi peluang kepada wanita luar bandar untuk bergerak dengan lebih aktif.

13. Saya berbangga bahawa Kementerian Pembangunan Luar Bandar telah mengambil tindakan awal dalam menganjurkan seminar ini. Adalah diharapkan seminar ini dapat memantapkan kefahaman serta potensi sumbangan kaum wanita luar bandar dalam program pembangunan ekonomi negara.

Penggemblengan wanita dalam pembangunan memerlukan usaha yang bersepadu daripada kalangan para perancang, pelaksana dan ejen-ejen pembangunan. Aspek-aspek yang perlu diberi perhatian meliputi pembangunan insan, peningkatan kegiatan ekonomi dan pengukuhan institusi-institusi sosial dalam membantu pembangunan wanita luar bandar ke arah kemajuan yang lebih bermakna. Tidak kurang penting juga ialah perkara-perkara seperti :- 1) Dasar-dasar makro dan mikro yang menggalak penglibatan kaum wanita luar bandar dalam kegiatan-kegiatan yang menghasilkan pendapatan; 2) Infrastruktur di luar bandar seperti jalan raya, sistem komunikasi, sistem perairan yang baik harus dipertingkatkan; 3) Penyediaan satu 'delivery system' yang lebih efisien dan sesuai kepada keperluan kaum wanita luar bandar; 4) Sistem kredit yang lebih senang dan memuaskan; dan 5) Pendidikan.

14. Saya berharap seminar ini akan berjaya mengesyorkan strategi-strategi pembangunan yang dapat

memanfaatkan kaum wanita luar bandar agar dapat meningkatkan status sosio-ekonomi mereka supaya penglibatan mereka dalam pembangunan ekonomi akan dapat terus dipertingkatkan.

15. Dengan lafaz Bismillah Hirrahma Nirahim saya dengan sukacitanya merasmikan Seminar Peranan Wanita Dalam Pembangunan Luar Bandar ini.
